

7 березня - 3 квітня Короткий огляд ситуації за місяць

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Протягом місяця зс рф, за підтримки приватних військових компаній, продовжували наступ у Донецькій, Луганській та частково Запорізькій областях. Тривають спроби оточити Бахмут, Вугледар, Авдіївку та інші міста Донецької області, просунутися в бік Лиману. 3 квітня російська сторона вчергове заявила про взяття Бахмуту, хоча пізніше ця інформація була спростована українською стороною, утім, бої вже відбуваються у межах міста. Загальні втрати російських військ, за даними української сторони, на 3 квітня складають вже понад [175 тис.](#) загиблими. Міста вздовж лінії зіткнення постійно перебувають під обстрілами та стають все менш придатними для життя.
- Зі свого боку, ЗСУ готуються до проведення контрнаступу, ймовірно, на обмеженій ділянці фронту, оскільки наразі навіть попри початок постачання сучасних [танків](#) та радянських [літаків](#) з боку союзників Україна не має достатньо техніки та снарядів для широкого наступу. Наприкінці березня Президент В. Зеленський об'їздив майже всю лінію фронту — Харківську, Донецьку, Запорізьку області. Вибухи на окупованих територіях України мають на меті порушити логістику та систему керування, а також знищити боєприпаси російської армії. Російська сторона намагається підготуватися до контрнаступу ЗСУ, готуючи протитанкові загрози у [Криму](#), а також у Брянській області.
- Тривають масові російські ракетно-дронові атаки на українські міста. У ніч проти 6 березня Україну атакували з використанням 13 дронів-камікадзе. 9 березня російські війська випустили [81 ракету](#) (34 було збито українськими силами ППО), зокрема вперше водночас 6 “Кинджалів”. 14 березня в напрямку Одеси випустили 4 протирадіолокаційні ракети, які були знищені, але уламки пошкодили цивільну інфраструктуру. У ніч проти 18 березня було випущено 5 дронів-камікадзе у бік Дніпропетровської області, з них два влучили в підприємство критичної інфраструктури. Кілька дронів тієї ж ночі пошкодили об'єкти неподалік від польсько-українського кордону у [Львівській](#) області. Загалом протягом ночі 17-18 березня було випущено щонайменше [16 дронів](#), з яких знищено 11. 21 березня було випущено три [крилаті ракети](#) по Одесі, одна з яких влучила в православний монастир. Наступного дня було випущено 21 дрон-камікадзе, зокрема, по Київській та Житомирській областях (16 дронів знищено засобами ППО). 24 березня з російського боку було випущено 6 дронів-камікадзе, 10 керованих авіабомб та 3 крилаті ракети. Так, 5 дронів влучили по об'єктах інфраструктури в Кривому Розі. В ніч проти 28 березня в районі Києва було виявлено та знищено [12 дронів-камікадзе](#), і ще 4 були запущені по інших областях.
- Протягом місяця під ударами перебували [Київ](#), [Херсон](#), [Запоріжжя](#), [Харків](#), Ржищів, Нікополь, Марганець, [Кривий Ріг](#), Орхів, [Берислав](#), Очаків, Новомосковськ, Кам'янське, Великий Бурлук, [Куп'янськ](#), Чугуїв, Шостка, Золочів, Вовчанськ, [Краматорськ](#), Костянтинівка, Вугледар, [Авдіївка](#),

Дружківка, Курахове, [Слов'янськ](#), Часів Яр, Нью-Йорк, Торецьк, інші населені пункти, а також [прикордонні території](#) Чернігівської, Харківської, Сумської областей.

- Наприкінці березня та на початку квітня відбувалися урочисті заходи з нагоди річниці звільнення Київської та інших північних областей, за участі вищих посадових осіб України та іноземних делегацій. Також активізувалася дискусія щодо деокупації Криму, зокрема 12 кроків з [деокупації](#) півострова запропонував секретар РНБО О. Данілов. Водночас російська сторона організувала 18 березня [приїзд](#) В. Путіна в Крим, а вночі — у Маріуполь, чим мала на меті послати меседж щодо серйозності намірів рф відносно захоплених територій.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною [інформацією ювенальних прокурорів](#) 467 дітей загинуло та понад 944 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 19528 дітей — у списках депортованих. Росія заявляє про вивезення [744 тис. українських дітей](#), проте українська влада вважає, що такі цифри не мають підтвердження. Встановлено примусове вивезення російською стороною [4390 українських дітей](#), які є частковими чи повними сиротами, з тимчасово окупованих територій. Україна запропонувала рф [механізм повернення](#) депортованих українських дітей-сиріт; їх готові забрати на кордоні Росії із, наприклад, Естонією. Унаслідок одного з обстрілів Авдіївки загинув [5-місячний хлопчик](#).
- Путін підписав указ про [весняний призов](#), згідно з яким з 1 квітня до 15 липня буде призвано 147 тис. людей. Утім, російська сторона втрачає все більше людської сили. Як повідомляє [Le Monde](#), у битві під Бахмутом на одного загиблого воїна ЗСУ припадає 7 мертвих росіян. До того ж, на війні проти України загинуло щонайменше [2000 російських офіцерів](#).
- Російська армія під час відступу з Херсона вивезла [2500 українських в'язнів](#). За словами в'язнів, їх згоди ніхто не питав. Спочатку їх відвезли до Криму, а потім розподілили по колоніях на півдні Росії. Планувалось, що їх залучать до пвк «Вагнер», проте цього не сталося. За словами в'язнів, їм пропонували російські паспорти, але охочих було мало.
- Україна щомісяця витрачає [130 млрд гривень](#) на військову кампанію, тим не менш, щомісячний дохід бюджету — 80 млрд гривень.
- Площа замінованої території України перевищує [у 4,5 рази](#) розміри Швейцарії. Загалом, 180 тисяч квадратних кілометрів території України потребують очищення від вибухонебезпечних предметів.
- За даними ООН, [статус тимчасового захисту](#) у країнах Європи отримали близько 4,9 мільйона громадян України, а це приблизно 1% від населення ЄС. Більшість переселенців (87%) — жінки та діти.
- Наразі Україна виконала [72% усіх зобов'язань](#) щодо угоди про асоціацію з Євросоюзом. За минулий рік загальний прогрес виконання Угоди збільшився на 9%, зазначається у звіті про виконану роботу.
- Через війну [7,1 мільйонів жителів України](#), 17% від кількості населення України, перетнули межу бідності. Також російська агресія відкинула 15 років розвитку української економіки.

- Триває напружена ситуація довкола Української православної церкви, яка до 2022 року перебувала в підпорядкуванні Московського патріархату. З 29 березня буде припинена дія [договору про оренду](#) між Києво-Печерською лаврою та УПЦ МП. Раніше держава повернула у свою власність два ключові храми Києво-Печерської лаври – Свято-Успенський собор і Трапезну церкву. Попри те, що були зроблені публічні кроки до відмежування від МП, згідно з висновками урядової комісії, реального відмежування не відбулося. Через це в ряді західних областей відбуваються сутички навколо кафедральних соборів (Івано-Франківськ, Хмельницький). Також триває напружене протистояння навколо Києво-Печерської лаври, яку Кабмін за часів В. Януковича передав УПЦ (МП) у безстрокове користування, а в березні 2023 року Кабмін розірвав відповідну угоду. Протистояння в Києві наразі не призвело до силових зіткнень, але конфліктогенна ситуація може в будь-який момент спричинити спалах насильства. Разом із тим, суспільство наелектризоване й іншими факторами, починаючи від контраверсійної медичної реформи і закінчуючи примусовим переведом студентів деяких навчальних закладів на очний режим навчання. Стрес від війни та суспільне невдоволення реформами можуть бути потенційною перешкодою на шляху євроінтеграції, а якась, на перший погляд, дрібна деталь — може спричинити спалах.
- У межах "зернового коридору" Україна відправила з портів Одеської області [25,2 млн тонн агропродукції](#) до країн Азії, Європи та Африки. Попри маніпуляції та викривлення інформації з боку росії щодо терміну дії угоди, усі сторони Чорноморської зернової ініціативи, окрім Росії, стверджують, що вона була [продовжена саме на 120 днів](#).
- У річницю війни Управління ООН з прав людини [оприлюднило підтвержені дані](#) про жертви серед цивільного населення. Так, після року війни в Україні, 8 006 мирних жителів було вбито і ще 13 287 отримали поранення. Проте, в ООН вважають, що реальні цифри значно вищі.
- Російські загарбники [продовжують мародерство](#) на тимчасово окупованій території України. У Мелітополі окупанти вивозять незаконно вирубаній ліс кругляк у південному напрямку. Продовжується [примусова паспортизація](#) населення на територіях Херсонської та Запорізької областей. Так, у населених пунктах Генічеськ та Стрілкове Херсонської області на блокпостах російських військових, громадянам України, що не мають паспорту російської федерації, обмежено пересування. Проводяться обшуки таких громадян, їм погрожують, що після четвертого перетину блокпоста вони отримають заборону на в'їзд та виїзд. У Запорізькій області, зокрема у Мелітополі [загарбники примушують](#) вчителів написати відмову від українського громадянства та отримати російські паспорти до 1 червня цього року.

ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР

- Головування рф в РБ ООН стало нагадуванням про дисфункцію РБ ООН, викликало реакцію багатьох урядів та повернуло у порядок денний дискусію щодо реформування ООН. Президент України [В. Зеленський](#) наголосив, що "немає такої форми терору, який ще не був би здійснений Росією. І не буде такої причини, яка зупинить реформу глобальних інституцій, зокрема Радбезу

- ООН". Керівник української дипломатії Дмитро Кулеба вважає, що позбавлення Росії статусу постійного члена Радбезу ООН є [реалістичним](#), якщо системно над цим [працювати](#).
- За інсайдерською інформацією, готується рішення РНБО щодо імплементації [Концепції національної системи стійкості](#). Водночас під патронатом віце-прем'єр-міністра започатковується серія робочих семінарів щодо підготовки пропозицій до Плану дій по реалізації Концепції стійкості.
 - Вітчизняні експерти оцінюють та [прогнозують](#) посилення стійкості та економічної ефективності інфраструктури, структурні трансформації економіки та провідних галузей через залучення інвестицій, використання статусу кандидата на вступ та відміну квот з метою масштабування бізнес-моделей, які орієнтовані на експорт до Євросоюзу. Зокрема, наголошується на: 1) зміні моделі енергетики у бік гнучкості та децентралізації; 2) можливості "перезапуску" української металургії, яка отримала подвійний удар (руйнування найбільших металургійних підприємств, блокування портів та каналів для експорту); 3) перефокусуванні на торгівлю з ЄС; 4) економічних та соціальних наслідках від очікуваного цінового шоку – підвищення цін на електроенергію, газ та опалення; 5) економічних наслідках від результатів контрастності ВСУ; 6) проблемі безробіття (йдеться про приблизно 2,8 мільйони безробітних, до яких ще треба додати частку економічно активних в загальній структурі тих, хто вимушено виїхав за кордон).
 - З боку уряду було озвучено низку рішень, які покликані не допустити кризи на рівні регіонів та громад, забезпечити збереження місцевого самоврядування в умовах дії воєнного стану. Готується рішення Кабінету Міністрів щодо забезпечення фінансової стійкості громад (джерела фінансування місцевих бюджетів під час війни та в умовах дії воєнного стану). Виокремлено п'ять пріоритетів швидкого відновлення: енергетика, відновлення пошкодженого житла, критичної інфраструктури, розмінування та економічне відновлення, а голів ОВА закликають якнайшвидше [підготувати](#) проектну документацію за всіма п'ятьма напрямками. Планується залучення новоствореного Агентства відновлення до відбудови на місцях у разі наявності потреби регіону чи громади у фінансуванні або підтримці реалізації проектів. Готуються до розгляду у ВР законопроекти №6504 та №4298, які покращують прозорість та підзвітність місцевого самоврядування, посилюють захист працівників ОМС та загалом впроваджують європейські стандарти місцевого самоврядування. Планується створити Офіси підтримки реформ у громадах (екстрена консультативна підтримка для обласних та місцевих рад (далі – ОМС) у питаннях розвитку антикорупційних практик, роботи з проектами відновлення та цифровими інструментами). Показовим є кейс м. Миколаїв, який представив у своєму інтерв'ю мер міста. Місто робить ставку на пряму співпрацю з міжнародними організаціями, донорами та урядом Данії, з метою здійснити якісну [оцінку](#) та підготовку комплексного проекту відбудови міста.
 - Уряд [прогнозує](#) економічне зростання в 2023 році на рівні 1%, аналітики – від 0,5 до 3%. І це при падінні минулого року на 29,2%, що є найгіршим результатом за всю історію новітньої незалежності.

- Україна офіційно запросила Китай взяти участь у реалізації [формули миру](#). Президент Зеленський заявив: “Що стосується фундаментальних рішень – ми запропонували світу нашу формулу миру і це стосується й відносин з Китаєм. Китаю ми публічно, дипломатичними каналами, передали нашу формулу миру і запрошення брати участь у цій формулі. Ми запрошуємо до діалогу і очікуємо на відповідь”.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **“Довіра до президента”, “єднання народу навколо нього”.** В офіційному дискурсі навколо фігури президента рф гуртується російське населення. Постійно поширюються повідомлення про високий рівень довіри путіну та суспільний консенсус стосовно його дій у суспільстві. За [результатами](#) опитуваннями від 10 березня більшість росіян (80%) довіряють президенту рф, його діяльність підтримують 76,7% (опитування Всеросійського центру вивчення громадської думки (ВЦИОМ)). Відповідні показники продемонстрували, що така підтримка навіть начебто зроста порівняно з лютиєм. Президент використовує мобілізаційну риторику єднання на тлі загроз для безпеки рф з боку заходу. Путін [вказує](#) на загрози безпеки рф та потребу єднання росіян у боротьбі з ними. Отже, поширюються тези про зростання підтримки з боку росіян політики російського президента, адже рф має [“процвітання”](#) завдяки путіну. Наприкінці березня у публічному просторі наводяться соціологічні дані про [80 %](#) підтримку росіянами російського президента ([ВЦИОМ](#)), тобто підтримка змінюється.
- **Нівелювання значення ордеру на арешт президента рф з боку МКС.** У контексті протистояння із Заходом та західним погрозам рф розглядається і звинувачення путіна у порушенні міжнародного кримінального права. 20 березня слідчий комітет рф [порушив кримінальну справу](#) проти суддів Міжнародного кримінального суду (МКС), які видали ордери на арешт президента росії володимира путіна та дитячого омбудсмена марії львової-белової. Справа МКС проти путіна названа “нікчемною”. Вказується, що це [“абсурдне та марне рішення](#), яке просто посилює дискредитацію в очах світу міжнародних інститутів, “приватизованих” Заходом”. Почалося поширення інформації, що Львова-Белова [допомагає](#) українським родинам воз'єднатися із своїми дітьми. Медведєв назвав МКС “вбогою організацією” та анонсував [погрозу застосування гіперзвукової](#) ракети проти суду. Поширюються наратив, що гоніння на путіна – гоніння на всю рф ([Володін](#)).
- **“Постійні перемоги російської зброї, українські втрати”.** В офіційному дискурсі постійно триває [поширення](#) офіційних наративів про цілковиті успіхи російської армії на фронті, зокрема на Донецькому напрямі, втрати української військової техніки через [ефективні дії](#) російської армії, [руйнування](#) українських командних пунктів. Вказується на начебто “стратегічний підхід” армії рф. Так, Шойгу [розмірковував](#), що “взяття російськими військами міста Бахмуту дозволить збройним силам рф продовжити наступ углиб оборони українських збройних сил”. Тональність [подання](#) офіційних повідомлень стосовно дій російської армії під час “сво” є переможною у внутрішньому інформаційному полі, міноборони рф інформує про [знищення](#) українських збройних сил на різних напрямках, ураження військових складів та ін. У полі уваги Донецька

область, Запорізька область. При цьому на офіційних каналах поширюється [звернення](#) пригожина, глави пвк “Вагнер” про складну воєнну ситуацію у Бахмуті. Постійно [йдеться](#) про величезні людські втрати української армії. Шойгу [заявив](#) про знищення понад 20 тис. об’єктів ЗСУ під час “сво”. Поширюються наративи про [“найманців”](#) в ЗСУ із арабських країн, Польщі, США, Іспанії та ін.

- **Дискредитація української армії, політичного керівництва, звинувачення у “тероризмі”.** На тлі повідомлень про успіхи російської армії систематично дискредитується ЗСУ. Поширюються наративи про “злочини” української армії проти цивільного населення, зокрема [обстріли](#) території ОРДЛО, хімічних заводів ([Горлівка](#)), обстріли прикордонних з Україною російських регіонів та ін. Україну звинувачують у [“воєнних злочинах”](#). В офіційних російських ЗМІ [поширюються](#) фейкові повідомлення про репресії української влади (концтабори) щодо тих, хто не хоче воювати з рф. Поширюються фейки про репресії щодо “російськомовних”, йдеться про те, що український режим свідомо [направляє](#) на складні ділянки фронту російськомовних “на заріз”. Йдеться, що [“мобілізація на Україні стосується переважно східних областей країни та набуває жаклих форм”](#), все начебто для винищення російськомовних в Україні.

Українська влада звинувачується в тероризмі, [організації вбивства](#) військкора владлена татарського під час концерту в Санкт-Петербурзі 2 квітня 2023. Йдеться, що [“Україна убиває”](#) росіян, які виступають “проти київської влади”. У вигляді репресій [подається](#) “виселення” представників УПЦ московського патріархату з території Києво-Печерської лаври. На сайті РПЦ є спеціальний [розділ](#) стосовно “порушень прав віруючих УПЦ” Московського патріархату.

- **Героїзація СВО. Дискурс II Світової. Туга по СРСР.** Військовий дискурс рутенізується та героїзується. Триває поширення наративів про позитивний імідж “сво”, зокрема відбувається меморіалізація “героїв”, російських учасників СВО ([Ставрополь](#) – іменем “героя” названо центр військово-спортивної підготовки та ін). На рівні держдуми пропонується [назвати](#) вулицю на честь військкора татарського, який загинув під час вибуху у Санкт-Петербурзі 2 квітня. В офіційному дискурсі путін звертається до суспільства та вказує, що російські військові [“проявляють хоробрість та безстрашність”](#). Путін [заснував](#) нову медаль “за хоробрість” для росіян та іноземців. Паралельно з цим в офіційному дискурсі актуалізуються мобілізаційні наративи, героїзація Сталіна, як особи, яка поставила економіку СРСР на воєнні рейки. Так широко поширено інформацію, що Медведєв [зачитав](#) телеграму Сталіна часів II Світової війни директорам військових заводів рф під час [спеціальної](#) наради. Медведєв [зробив](#) ностальгічні заяви стосовно розвалу СРСР. На регіональному рівні [інформується](#) про соціальну підтримку родин учасників т.зв. “сво”. Водночас про часткову мобілізацію практично не інформується в офіційних пропагандистських джерелах.
- **Про готовність до перемовин (політико-дипломатичний шлях).** Напередодні візиту до рф лідера КНР Путін [заявив](#) про готовність до політико-дипломатичного шляху у врегулюванні ситуації в Україні. При цьому не зазначаються шляхи та інструменти окрім [підтримки політики](#) Китаю у цьому напрямі. В офіційних змі поширюються повідомлення, що саме Китаю [перейшла](#) головна роль щодо врегулювання.

- **“Удар відплати”, виправдання масованих ракетних обстрілів української цивільної інфраструктури.** Триває виправдання обстрілів української енергетичної інфраструктури, руйнування цивільної інфраструктури. Ракетні обстріли української енергетичної та цивільної інфраструктури 9 березня в офіційних російських змі [подаються](#) як “удар відплати” (удар возмездия) щодо начебто організації українцями “терактів” на Брянщині. Зустрічаються наративи та повідомлення, які розповідають “чому Україна не замерзла взимку”, один із ключових [висновків](#) – тактика обстрілів українських об’єктів енергетичної інфраструктури з боку рф була успішною, але з України виїхало надзвичайно багато людей, зима була теплою, що дозволило Україні потриматися.
- **“Своїх не кидаємо”, соціальна підтримка родин учасників “сво”.** На тлі інформування про “успіхи російських збройних сил” перманентно поширюються наративи про [допомогу](#) родинам військових, мобілізованих, соціальні заходи на рівні регіонів. Йдеться про [“наведення порядку”](#) у відповідних [регіональних](#) виплатах. Поширюється інформація про [підтримку](#) членів родин учасників “сво” ([медична підтримка](#) у Чуваській республіці). З боку путіна засновуються спеціалізовані [фонди](#). Інформується про регіональні програми підтримки. Путін [зустрівся](#) з лідером Чечні Р. Кадіровим та подякував чеченцям за участь у “сво” та особисто кадірову, на [офіційних](#) каналах було поширена відео-трансляція відповідної зустрічі.
- **Заперечення української ідентичності, заперечення перемовин. “Цілі “сво” будуть досягнуто у військовий спосіб”, “деокупація українського народу”.** Заперечується можливість мирних перемовин, озвучуються підвалини для продовження війни, перехід її у довготермінове русло, війну на “виживання” із потужним застосуванням воєнного компонента. Російське політичне керівництво вказує, що цілей рф в Україні зараз можна досягти тільки воєнним шляхом, перемовини не є актуальними ([Песков](#)), не існує будь-яких передумов для переходу процесу в мирне русло. Триває заперечення української ідентичності, так, умовою переходу війни у мирне русло буде [“деокупація українського народу”](#).
- **“Репресії в Україні”.** Поширюються наративи стосовно гонінь Української православної церкви в Україні. Зроблено низку заяв про “державний тиск” на УПЦ МП ([кирил](#)).
- **“Приростання рф “новими регіонами”. Інтеграція “нових регіонів у рф”.** В офіційному дискурсі постійно йдеться про інтеграцію “нових регіонів”. Зокрема, тривають інтеграційні заходи “нових регіонів” Запорізької та Херсонської областей у рф. рф подає затримання та репресії проти цивільних громадян як арешти [“посібників збройних сил України”](#). Анонсується [участь](#) путіна у заходах із “возз’єднання Криму з рф”. У самому Криму [зазначають](#), що “інтеграція нових регіонів” в рф може тривати майже 5 років. 7 березня путін [зустрівся](#) із російським запорізьким призначенцем, мова також йшла про формування військового корпусу із мешканців Запорізької області, що подається як створення “добровільного батальону”, при цьому [вказується](#), що відповідних “добровольців” тестують на поліграфі. 19 березня путін [здійснив](#) поїздку в окупований Маріуполь, основний наратив – [відновлення](#) та мир у місті, які принесла рф, анонсується будівництво доріг, інфраструктурних об’єктів. Напередодні путін відвідав Севастополь та привітав [“кримчан із воз’єднанням з рф”](#). Інформується про посилену

[паспортизацію](#) громадян України, які проживають на новоокупованих територіях (Запорізька область) – майже 190 тис. громадян.

- **“Інтеграція нових територій” в рф.** Триває поширення наративів про інтеграцію “нових регіонів”, окупованих українських територій в рф, зокрема у “політичне життя”, наприклад, наводяться дані, що до “Єдиної росії” [вступило](#) 56 тисяч мешканців т. зв. ДНР. У новинах від 3 квітня зазначається, що путін створює [“суди”](#) на території т. зв. ЛНР та Херсонської області.
- **“Китай з рф”.** Протягом березня рф наголошувала на стратегічних відносинах з Китаєм, на спільних позиціях стосовно реагування на “західні загрози”. Значна частина наративів та повідомлень була пов’язана із візитом до рф голови КНР Сі Цзіньпіна. Візит називається головною [подією року](#), який формує стратегічний порядок денний, альтернативу гегемонії Заходу та ін. Водночас офіційні ресурси президента рф доволі стримано [інформують](#) про підсумки візиту, без додаткових інтерпретацій. Офіційні наративи демонструють геополітичне партнерство рф та Китаю: у протистоянні заходу проти “гегемонії США”, впроваджується думка, що саме рф стоїть на заваді поглинання КНР “з боку США” ([Патрушев](#)). Поширюється [інформація](#) про поглиблення економічної співпраці, [міжрегіональної](#) співпраці. Впроваджується теза про особисте партнерство путіна та китайського керівника ([песков](#)), зустрілися дві [“людини довгої волі”](#). Поширюється [офіційний наратив](#) про цілковиту підтримку з боку Китаю кандидатури путіна під час наступних виборів.
В офіційних змі [поширюються](#) «аналітичні матеріали» про розвиток співпраці з Китаєм, який усвідомив неминучість конфлікту із Заходом, при цьому [вказується](#), що США “технологічно” програють Китаю. Шойгу [вказує](#), що співпраця рф та Китаю є оплотом стабільності у світі. З переобранням Сі Цзіньпіна [привітав](#) патріарх Кирил, говорячи про “православну громаду Китаю” та її славне минуле. [Анонсується](#) порядок денний перемовин рф та Китаю щодо “китайських мирних ініціатив”.
- **Західна загроза безпеці рф.** Поширюються антиамериканські та антизахідні наративи, погрози на адресу західних країн. Зокрема стосовно потреби перемовин США з рф, щоб [“армія рф не дійшла до Польщі”](#), адже українська армія втрачає надзвичайно багато військових, подібні висловлювання приписуються колишнім американським військовим. Поширюються [антипольські](#) наративи, йдеться про [бажання](#) Польщі втрутитися у війну з рф, йдеться про мілітаризацію Польщі. В окремих пропагандистських матеріалах ЄС називається «Єврорейх», який обмежує суверенітет незалежних країн, критикується європейська інтеграція України. Йдеться про швидкий розвал ЄС, [втрату довіри](#) та політичний розбрат.
Патрушев [заявив](#), що НАТО є стороною конфлікту в Україні і не приховує своєї головної мети – поразки Росії та її подальшого розчленування. Путін [заявляє](#), що постачанням зброї Україні Захід перейшов стосовно рф всі “червоні та бордові лінії”.
В офіційних “аналітичних матеріалах” мова ще про те, що Захід [воює](#) з рф “до останнього ураїнця”. Поширюються наративи про західні загрози рф у контексті візиту лідера Китаю. У [статті](#) путіна “Жэньминь Жибао” “Россия и Китай – партнёрство, устремлённое в будущее” піднімається питання загроз для рф з боку НАТО. Йдеться, що “криза в Україні” “була

спровокована Заходом”. Паралельно з цим напередодні візиту китайського лідера у рф в офіційних російських виданнях поширюються матеріали стосовно загроз Заходу для Китаю, бажання США стримувати Китай, загрожуючи “[великою війною](#)”, також згадується про спільних “ворогів” рф та Китаю.

- **Розкол в Західному світі стосовно підтримки України. Критика постачання Україні зброї з боку країн ЄС.** На тлі антизахідної риторики в інформаційному просторі рф активно поширюється інформація про брак єдності країн Заходу у підтримці України, втому від України на тлі економічних та соціальних викликів. [Йдеться](#) про поступову втрату єдності західних країн у підтримці України, зокрема й стосовно США під час майбутньої виборчої кампанії. Поширюються антизахідні наративи стосовно постачання зброї Україні з боку країн ЄС. Лунають [погрози](#) на адресу Великобританії через постачання зброї в Україну. В офіційних російських змі позитивно висвітлюється позиція Угорщини, яка відмовляється від допомоги Україні у закупівлях зброї, “[щоб залишитися в стороні від цієї війни](#)” (Сійярто).
- **Про економічне зростання рф.** Постійно повторюються тези про економічний розвиток рф та невдалі [намагання](#) “заходу” через невинувдані санкції зруйнувати економіку рф. 16 березня на З’їзді підприємців путін [говорив](#) про зростання російського бізнесу завдяки діям російського уряду та президента.
- **Загрози застосування ядерної зброї з боку РФ для “захисту”.** Актуалізуються наративи стосовно можливості застосування ядерної зброї з боку рф у випадку наміру України деокупувати територію Кримського півострова ([Медведев](#)). Йдеться про обговорення “превентивного удару” у відповідь на “[агресивний розвиток подій навколо рф](#)” (Песков) – нова концепція зовнішньої політики рф.

Надання зброї Україні зі збіднілим ураном трактується в офіційних російських наративах ледь не як порушення з боку України Договору щодо нерозповсюдження, “загроза застосування ядерної зброї” з боку України ([Захарова](#)). 21 березня путін [охарактеризував](#) ситуацію, як “застосування зброї колективного Заходу з ядерним компонентом”, що забезпечує черговий виток ескалації, причому не тільки в Україні, але навіть більшою мірою у глобальному геополітичному протистоянні. Пізніше Путін [говорить](#) про екологічні ризики відповідної зброї для цивільного населення. Виправдовується розміщення ядерної зброї в Білорусі як вимушений крок, “[природну симетричну](#) відповідь Заходу, до якого він підштовхнув Москву своїми діями в Україні”.